

MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet
Budapest, Reáltanoda utca 13-15.

2018. évi beszámoló
szöveges indokolása

Budapest, 2019. február 22.

A Kutatóintézet 2018. évi költségvetési gazdálkodásának bemutatása

1. A külső és belső gazdálkodási környezet alakulása

Intézményünk 2018-as költségvetési évre vonatkozó szakmai és pénzügyi tervezési folyamata a korábbi évek szerinti rendben határidőre lezajlott, az éves gazdálkodás megvalósításához szükséges előirányzatok és pénzügyi fedezet a tervezett ütemben és mértékben folyamatosan rendelkezésre állt.

A jogszabályi környezet költségvetési gazdálkodásunkra vonatkozó főbb jogforrásai (pl. Áht., Ávr., Áhsz., Számviteli tv., adótörvények) bár év közben is többször változtak, ezek a módosítások alapvetően nem változtatták meg a működési és gazdálkodási környezetünket.

Jelentős bizonytalanságot okozott viszont kutatóink és egyéb alkalmazottaink körében 2018 második felétől az MTA-ra vonatkozó törvény sokak számára meglepetésszerű módosítása, valamint a 2019-re vonatkozó költségvetési törvényben rögzített forrásátcsoportosítás az MTA-tól az ITM-hez. Munkatársaink zöme értetlenül és aggodalommal figyelte a fejleményeket, egyre gyakrabban merültek fel kérdések a Kutatóintézet további sorsát és alkalmazottaink jogviszonyának helyzetét illetően. Ezek a történések akaratlanul is kedvezőtlenül hatottak a feladatvégzésre.

Saját forrásszerzési tevékenységünk elsősorban EU-s (H2020) és hazai kutatási pályázati támogatások elnyerésére irányul, melynek eredményességét nagy mértékben határozza meg a pályázati kiírások száma, a pályázható keretösszegek nagysága, a pályázati és elszámolási feltételek alakulása.

Kutatóintézetünk a 2018-as költségvetési évben is fenntartotta magasfokú pályázati aktivitását, aminek eredményeként kutatóink rekord számú pályázatot nyújtottak be és minden eddiginél magasabb összegű pályázati támogatást nyertek el.

Az NKFIH által kezelt pályázatok esetében az év második felétől egyre határozottabban érezzük az elszámolási szabályok egyre bürokratikusabbá válását, a hivatali ellenőrzési időtartamok elhúzódását, az „általános költség” jellegű „rezielszámolások” közvetlen költségként történő kezelésének hátrányait, ami a projekteket megvalósító szervezeteknél növeli a szakemberigényt, drágítja a működést.

Belső működési környezetünkben alapvető változás 2018-ban nem történt, Kutatóintézetünk rendelkezik a működéshez szükséges infrastrukturális feltételekkel, rendelkezik megfelelő vezetési rendszerrel és stabil szervezeti felépítéssel. Kiváló felkészültségű, szervezeti céljaink iránt elkötelezett kutatóink és nem kutató jogállású munkatársaink, továbbá tárgyi eszközeink és immateriális javaink folyamatosan biztosítják a kutatás elvárható feltételeit.

Átmeneti időszakra jelentett nehézséget 2018-ban az, hogy a Gazdasági Osztályon jelentős volt a fluktuáció és a távozó személyek megfelelő kvalitással rendelkező új munkatársakkal történő pótlása olykor több hónapot is igénybe vett.

Kutatóintézetünkben 2017-ben pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzést tartott az MTA Belső Ellenőrzési Főosztálya. Az ellenőrzési jelentésben foglalt megállapítások és javaslatok alapján 2018. januárjában készült el az Intézkedési tervünk. Az intézkedési tervben foglaltak végrehajtása és az eredmények dokumentálása csaknem október végéig feladatot adott a Gazdasági Osztály és az intézetvezetés számára.

Kiadási és bevételi előirányzatok alakulása

Megnevezés	eFt		
	2016	2017	2018
Eredeti K-B előirányzat	669.776	885.714	890.217
Módosított K-B előirányzat	1.735.209	1.695.150	1.756.286
Előirányzat maradvány	290.369	170.069	373.897
Maradvány (%)	16,7	10	21,3

Eredeti 2018-as kiadási és bevételi előirányzatunk 890.217 eFt értékű, amelyből működési célú előirányzat 875.890 eFt, felhalmozási célú előirányzat 14.327 eFt volt.

Az év folyamán a működési célú kiadási előirányzat összességében 796.437 eFt-tal, a felhalmozási célú előirányzat 69.632 eFt-tal növekedett, összesen 866.069 eFt volt az emelkedés. Az emelkedés a működési célú előirányzatok esetében elsősorban az időközben elnyert pályázati támogatások miatt következett be, a felhalmozási célú előirányzat év közbeni növekedésére pedig döntően a rendelkezésre bocsátott fenntartói beruházási támogatásoknak köszönhető.

A 2017. évi előirányzat-maradványunk 170.069 eFt volt, amely pályázati projektek kötelezettségvállalással terhelt maradványai által keletkeztek és 2018. június 30-ig a döntő része felhasználásra került. Azoknál a projekteknél, amelyeknél 2017-ben szeptemberi vagy decemberi volt a kezdés, azoknál jellemzően 2018. második félévi volt a felhasználás.

2018-as előirányzat-maradványunk értéke 373 897 eFt, amely döntően (372.585 eFt) pályázati projektek (köztük a 2018. szeptemberben kezdődött Mesterséges Intelligencia pályázat előlegének) még fel nem használt támogatási összegeiből adódik és kötelezettségvállalással terhelt maradványnak minősül. Ennek tervezett felhasználási ideje a 2019-es költségvetési év.

2. A szervezeti struktúra és létszámváltozások bemutatása

Kutatóintézetünk vezetési rendszere 2018-ban érdemben nem változott. Az Intézet belső szervezeti tagozódásában annyi változás történt, hogy a korábban önálló szervezeti egységként működött Algebrai Logika Osztály 2018-tól a Halmazelmélet és Topológia Osztállyal összevonásra került. Az így létrejött új szervezeti egység Halmazelmélet, Logika és Topológia Osztály néven végezte tevékenységét.

E szervezeti változás eredményeként 2018-ban 8 tudományos osztály és 7 tudományos kutatási csoport végezte munkáját, amelyet 5 nem tudományos feladatot ellátó funkcionális szervezeti egység könyvtári, pénzügyi-számviteli, munkaügyi, informatikai, épületüzemeltetési, intézmény- és vagyonbiztonsági, valamint egyéb tevékenységgel támogatott.

Az alkalmazotti létszám alakulása:

Kutatóintézetünk 2018. év eleji, fenntartó által engedélyezett költségvetési létszáma 104 fő volt. Az év közben nyertessé vált pályázatok, valamint a már korábban szerződött futó pályázatok terhére alkalmazott kutatói létszámnövekedés miatt év végére a záró foglalkoztatotti létszám 148 főre emelkedett.

Az év folyamán a már futó prémium posztdoktori programban 4 főt, a fiatal kutatói álláshelyeken 14 főt foglalkoztattunk.

2018-ban egy fő élt a „Nők-40” szabály szerinti kedvezményes nyugdíjazási lehetőséggel, és további 9 fő olyan közalkalmazott jogviszonya került megszüntetésre 2017. december 31-el, akik betöltötték a 70. életévüket. Közülük 7-en igazgatói felterjesztés alapján Emeritus címet kaptak. A 2018. év végére az Emeriták és Emeritusok létszáma 20 főre emelkedett.

A nem kutatói álláshelyekben bekövetkezett változások:

A kutatási tevékenységet nem folytató szervezeti egységek számában és funkciójában 2018-ban nem történt változás, továbbra is 5 szervezeti egység (Igazgatói Titkárság, Könyvtár, Gazdasági Osztály, Számítástechnikai Osztály, Gondnokság) végzi a kutatási tevékenység minden oldalú biztosítását.

A szervezeti egységeken belül voltak személyi változások, távoztak személyek és érkeztek is új alkalmazottak. Ilyen változás volt, hogy 2018. november 1-től gazdasági vezető váltás történt, a korábbi gazdasági vezető jogviszonya megszűnt.

Össességében 2018-ban a nem kutató szervezeti egységekben foglalkoztatottak száma nem változott, továbbra is 24 fő végzi tevékenységét az alábbi bontásban:

Igazgatói Titkárság	4 fő	Számítástechnikai Osztály	4 fő
Könyvtár	3 fő	Gondnokság	6 fő
Gazdasági Osztály	7 fő		

A nem kutató munkakörben foglalkoztatottak közül a Számítástechnikai Osztályon 1 fő, a Gazdasági Osztályon 2 fő részesített alkalmazásban áll.

3. A teljesített bevételek és kiadások alakulása

Bevételek alakulása

2018-ban a módosított bevételi előirányzatunk 99 %-ban teljesült, a kutatóintézeti éves bevétel értéke 1.739.267 eFt lett.

A bevételek növekedése elsősorban a Mesterséges Intelligencia projektünk miatt megemelkedett pályázati bevételeknek köszönhető, mely az előző évhez képest csaknem 30 %-kal emelkedett.

	eFt		
Bevételek főbb bevételi források szerint	2016 tény	2017 tény	2018 tény
Költségvetési támogatás	771.369	849.967	862.893
NKFIH támogatás értékű bevétel	207.407	118.764	393.221
EU-s pályázatok	412.332	370.528	241.332
Külföldi megbízások	0	0	3.117
Fejezeti kezelésű előirányzathoz tartozó bevételek	80.290	0	2.421
Egyéb bevételek	16.907	28.291	66.214
Előző évi maradvány (pénzforgalom nélküli igénybevétel)	161.445	290.369	170.069
Mindösszesen	1.649.750	1.657.919	1.739.267

Az NKFIH-tól származó támogatás értékű bevételek 2018-as jelentős növekedése egy konkrét nagyértékű nyertes pályázat, a Mesterséges Intelligencia pályázat támogatása előlegének július hónapban történő beérkezéséből adódik. Ezt a jelentős összeget – az őszi beérkezésből is következően – tárgyévben a pályázati célok megvalósítására felhasználni nem tudtuk, így ez a megnövekedett kutatóintézeti tárgyévi maradványban is megmutatkozik.

Az EU-s pályázatokból származó bevételek időszaki adatai alapján a bevételek markáns csökkenése látható, ami abból adódik, hogy 3 db korábbi, jelentős támogatású projekt 2018-at megelőzően lezárult, az újabb pályázataink pedig 2018-ban még nem biztosítottak hasonló nagyságú EU-s bevételeket.

A „külföldi megbízások” megnevezésű soron a 2018-as oszlopban szereplő 3.117 eFt bevételi érték egy Intézetünk szervezésében lebonyolított nemzetközi konferencia megvalósításához biztosított, külföldről származó bevételt tükröz.

Az egyéb bevételek között elsősorban a konferenciaszervezés bevételei jelennek meg. 2018-ban több jelentős konferencia között 2 nemzetközi jelentőségű, nagy számú külföldi és hazai résztvevővel megvalósuló konferenciát szerveztünk. A lebonyolított konferenciák jó alkalmat adtak kutatóinknak arra is, hogy a pályázati projektjeikhez kapcsolódó disszeminációs kötelezettségeiknek is eleget tegyenek.

Kiadások alakulása

2018-ban a módosított kiadási előirányzatunk 78 %-ban teljesült, a kutatóintézeti költségvetési kiadás éves értéke 1.365.370 eFt lett.

A kiadások értékének előző évhez viszonyított minimális (0,4%-os) növekedése lényegében a kiadások szinten tartásának tekinthető, ami abból adódik, hogy sem a tevékenységrendszerben, sem a foglalkoztatási szerkezetben, sem az infrastrukturális feltételekben nem történt érdemi változás 2017-hez képest.

	eFt		
Kiadások főbb kiadási jogcímenként	2016 tény	2017 tény	2018 tény
Személyi juttatások	779.421	855.879	896.983
Adók és járulékok	217.470	235.307	192.094
Dologi kiadások	189.621	197.089	225.175
Egyéb működési célú kiadások	0	5.685	4.440
Beruházások, felújítások	74.767	64.421	43.667
Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	1.000	3.011
Kiadások összesen:	1.261.279	1.359.381	1.365.370

A kiadások jogcímeik szerinti belső szerkezete sem változott lényegesen az elmúlt 3 évben. A meghatározó kiadási tétel változatlanul a személyi juttatások és annak adói, járulékai.

Az előző évi adatokhoz képest 5 %-os növekedést mutat a személyi juttatások összértéke, amely a pályázatok megvalósításához kapcsolódó kiadások értelemszerű következménye, hiszen a támogatók által jóváhagyott pályázati költségtervek a matematikai alapkutatások jellegéhez igazodóan inkább tartalmazznak bérjellegű elszámolható tételeket, mint dologi és beruházási támogatásokat.

A 2017-es költségvetési év hasonló adatához viszonyítottan a beszámolási évben is megjelent az illetményt terhelő szociális hozzájárulási adó kulcsának további csökkenéséből eredő kiadásmérséklő hatás.

4. A kutatási projektek gazdálkodásának összefoglaló értékelése

A hazai és EU-s pályázati projektek 2018-as maradványa 372.585 eFt értékű, amelyhez 1.313 eFt – zömmel szintén projektekhez kapcsolódó – további szállítói kötelezettségvállalás kapcsolódik.

Kivonatós pályázati adatok	eFt		
	2016	2017	2018
Pályázati projektek száma (db)	70	63	78
Előző évi pályázati maradvány (eFt)	154.500	288.944	167.878
Tárgyévi pályázati bevétel tény (eFt)	572.804	410.971	691.673
Tárgyévi pályázati kiadások tény (eFt)	438.360	532.037	486.966
Tárgyévi pályázati maradvány (eFt)	288.944	167.878	372.585

A pályázati maradványok megoszlása és magyarázata:

- az NKFIH (OTKA) programokból származott pénzforgalmi bevételeink teljes elköltésére tárgyévben nem került sor, az összes maradvány: 50.319 eFt.
- A Lendület Programban 2018-ban 3 db pályázatunk futott. Az ezekhez kapcsolódó 2018. évi kiadási előirányzatokból fel nem használt rész 86.054 eFt.
- Az MTA EU-s pályázatok támogatására biztosított forrásból a 2018-ban fel nem használt összeg 9.856 eFt.
- A beruházási célokra (Infrastruktúra fejlesztésre) kapott támogatásokból 15.628eFt felhasználása a következő évre húzódik át.
- Szakmódszertan témában az MTA által 4 évre megítélt támogatásból 9.414 eFt a tárgyévi maradvány.
- Open Acces költségek fedezetére kapott támogatásból 1.730 eFt a maradvány.
- A Posztdoktori, a fiatal kutatók, valamint a nemzetközi kapcsolatok támogatására megítélt MTA támogatásokból 9.604 eFt maradvány keletkezett.
- Konferenciaszervezésre kapott támogatásokból nem keletkezett maradvány.
- A 2018. szeptemberében indult „A mesterséges intelligencia matematikai alapjai” megnevezésű pályázati projektünk megelőlegezéséből 189.600 e Ft a tárgyév végi maradvány.
- Egyéb pályázati projektekhez kapcsolódó maradványok összértéke: 1.692 eFt

Kutatóintézetünkben a pályázati projektek megvalósításának, az elkülönített nyilvántartások vezetésének, a szakmai beszámolók elkészítésének és a támogatások pénzügyi elszámolásának feltételei 2018-ban is folyamatosan biztosítottak voltak.

Pályázatfigyelési tevékenységünk és pályázati aktivitásunk nem csak a hazai pályázati források megszerzésére irányul. A EU-s közvetlen kiírási pályázatokon az egy kutatóra eső pályázati támogatások (pl. elnyert grant-ek) tekintetében – úgy gondoljuk – a hazai kutatóintézetek élvonalába tartozunk.

Kiegészítő információk kutatóink pályázati aktivitásának eredményességéről:

- Kutatóintézetünk 2018-ban egy European Research Council (ERC) Advanced Grant projektet zárt le sikeresen az Abel-díjas Szemerédi Endre kutatónk vezetésével.
- További 1 db ERC Advanced Grant projektünk jelenleg is megvalósítás alatt áll.
- A fentiekén kívül 2018-ban 3db Consolidator Grantunk is megvalósítás alatt állt, amelyek jelenleg is futnak.
- Lezárás előtti állapotban van további 1db Marie-Sklodowska Curie projektünk, mely 2019 első félévben fog lezárulni.
- Mesterséges Intelligencia kutatási tárgykörben 2018. szeptember 2-án indult egy jelentős új kutatási projektünk.
- Nemzetközi konzorciumi keretekben (két EU-s partnerrel) konzorciumvezetőként nyertünk el 2018-ban egy nagy presztizs értéket képviselő és magas támogatási összeget jelentő ERC Synergy típusú, a nagy hálózatok tulajdonságainak kutatására irányuló további pályázatot.
- Folyamatban van továbbá egy újabb beadott ERC pályázatunk elbírálása, amely a finanszírozási döntés előtti, ún. „Step 2” fázisba került

5. Vagyoni helyzet alakulása

Befektetett eszközökkel kapcsolatos változások (beruházások és felújítások)

A befektetett eszközök meghatározó részét a Kutatóintézet elhelyezését szolgáló ingatlan értéke adja. Az ingatlant érintő beruházás és felújítás értéke 15.926 eFt, az elszámolt tárgyévi értékcsökkenés 9.517 eFt volt.

Idősoros mérlegadatokat a releváns mérlegsorokból:

Megnevezés	2016	2017	2018
Immateriális javak	10.064	10.941	15.210
Ingtatlanok	333.539	423.261	429.670
Gépek, berendezések	29.263	42.654	35.244
Befejezetlen beruházások, felújítások	25.493	5.487	0
Tárgyi eszközök összesen	388.295	471.402	464.911
Más eszközök összevontan	490.418	572.923	941.351
Eszközök mindösszesen	878.713	1.044.325	1.406.265

eFt

A Kutatóintézet eszközvagyonának értéke évről évre ütemesen nő. 2018-ban a növekedés csaknem 35%-os mértékű volt úgy, hogy nem volt jelentős beruházás vagy felújítás, és a tárgyi eszközök értéke közben több mint 16%-kal csökkent.

Az eszközvagyon növekedése mögött a pályázati megelőlegezések és maradványok miatti jelentős pénzeszközállomány-növekedés áll. Tekintettel arra, hogy a pályázati bevételekkel szemben forrásoldalon kötelezettségvállalások állnak, a mérlegfőösszeg duzzadása csak átmeneti jellegű. A projektek megvalósításának és a támogatások felhasználásának (döntően személyi jellegű kifizetések) ütemében a mérlegfőösszeg vissza fog esni a korábbi szintre.

További kiegészítő információk a beruházások és felújítások tárgykörében:

- A 2018. évi beszámolási időszakban immateriális javak beszerzésére fordított összeg 8.328 eFt volt, amely az értékcsökkenés és selejtezés együttes hatásának eredményeként a mérlegértéket több mint negyedével megemelte.
- Az ingatlanokkal kapcsolatos beruházások és felújítások együttes értéke 15.926 eFt volt.
- A gépek, berendezések, felszerelések állományában bekövetkezett 7.410 eFt mérlegértékű csökkenés az informatikai eszközök és bútorok 2017. évi vagyon- és állapotfelmérő leltárhoz, és az azt követő selejtezéshez kapcsolódik.
- A befejezetlen beruházások 2016-os és 2017-es év végi értékében az akkor folyamatban volt tetőtér beépítés tükröződik. Tekintettel arra, hogy ez a beruházás befejeződött, más beruházás pedig 2018 végén nem volt folyamatban, a befejezetlen beruházások 2018. december 31-i értéke nulla.

6. Vállalkozási tevékenység

Kutatóintézetünk vállalkozási tevékenységet 2018-ban sem folytatott.

Összefoglaló értékelés és megállapítások

Kutatóintézetünk működési és gazdálkodási környezete a 2018-as költségvetési évre vonatkozó jelentős kihatással nem változott meg, de a fenntartó MTA körüli, év közbeni jogszabályváltozások okozta, a kutatóintézeti hálózat jövőjére is vonatkozó bizonytalanságok negatív kihatással voltak az Intézet működésére, elkerülhetetlenül aggodalmat keltett a kutatókban és az Intézet más alkalmazottaiban.

A Kutatóintézet vezetési rendszere a 2018-as költségvetési évben is stabil volt, a szervezeti struktúra minimális mértékben változott, sem a tevékenységrendszerben, sem a foglalkoztatási szerkezetben, sem az infrastrukturális feltételekben nem történt érdemi változás 2017-hez képest.

Az alkalmazotti létszám és összetétel a tevékenységrendszerhez és a munkaerőpiaci változások okozta kihívásokhoz rugalmasan igazodott.

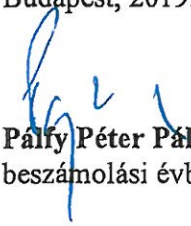
Bevételi előirányzatunk 99%-ban, kiadási előirányzatunk 78%-ban teljesült, ezek volumene a korábbi évek értékeitől jelentősen nem tér el. 2018-ban sem a bevételi, sem a kiadási szerkezetben nem volt jelentős változás.

A Kutatóintézet mérleg szerinti eszközértéke évről évre ütemesen nő, 2018-ban a növekedés csaknem 35%-os mértékű volt, ami nem a befektetett eszközök növekedéséből adódott.

Pályázati aktivitásunk 2018-ban is magas fokú és eredményes volt, az egy kutatóra eső pályázati támogatások (pl. elnyert grant-ek) tekintetében – úgy gondoljuk – a hazai kutatóintézetek élvonalába tartozunk.

Kutatóintézetünk megalapozott tervezési, nyilvántartási és monitoring rendszere, az irányító szerv részéről megvalósult „támogató felügyelet”, továbbá a szükséges intézkedések időben és megfelelő tartalommal történő megtétele és következetes végrehajtása is hozzájárult ahhoz, hogy Intézetünk a 2018-as költségvetési évben is megőrizte kiegyensúlyozott gazdálkodását, folyamatosan biztosította likviditását, nem halmozott fel kiegyenlítetlen tartozást, teljesítette adatszolgáltatási, bevallási, adó- és járulékfizetési, különböző beszámolási kötelezettségeit, miközben folyamatosan magas színvonalon látta el kutatási alaptevékenységi feladatait, teljesítette a pályázati projektjeiben esedékes kötelezettségeit.

Budapest, 2019. február 22.

Pálfi Péter Pál
beszámolási évben igazgató

Dr. Kökényesi László
gazdasági vezető